

Senior- og værdighedspolitik

April 2019

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Værdighed.....	2
Fokusområder	3
Livskvalitet.....	3
Selvbestemmelse	4
Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen	5
Mad og ernæring	6
En værdig død	7
Pårørende	8
Bekæmpelse af ensomhed.....	8

Indledning

Hvad er et godt og værdigt ældreliv? Hvad er en god og værdig ældrepleje? Holdninger og ideer fra borgere, professionelle og politikere til besvarelse af disse spørgsmål, samt gældende politiske målsætninger og strategier for ældreområdet i Morsø Kommune, danner afsæt for denne senior- og værdighedspolitik.

I Senior og værdighedspolitikken bliver det præciseret, hvordan den kommunale støtte fremmer det værdige ældreliv for borgerne i Morsø Kommune. Med finansloven for 2016 er det beskrevet, at alle kommuner skal lave en værdighedspolitik. I årene efter er der tilføjet yderligere fokusområder, således at de 7 fokusområder er: livskvalitet, selvbestemmelse, kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen, mad og ernæring, en værdig død, pårørende samt bekæmpelse af ensomhed. Værdighedspolitikken beskriver de overordnede værdier og prioriteringer for personlig hjælp, omsorg og pleje med videre, som ydes efter lov om social service til personer over folkepensionsalderen.

Senior- og værdighedspolitikken er udarbejdet på baggrund af en inddragende proces, og politikken er dermed bredt forankret i borgernes og de professionelles holdninger og ideer, samtidigt med, at den tager højde for vilkår og rammer i Morsø Kommune.

Værdighed

Værdighed i ældrelivet kan handle om mange forskellige ting, afhængigt af hvem man spørger. Morsø Kommune har spurgt en lang række borgere, organisationer, politikere og professionelle på området, samt hentet inspiration fra den praktiske virkelighed, for at sikre en lokal rodfæstet og etisk nuanceret forståelse af værdighed.

Værdighed er noget, som alle mennesker er givet, simpelthen fordi de er mennesker. Dvs. værdighed er ikke noget, den enkelte borger skal gøre sig fortjent til: Alle borgere har en iboende værdighed og har derfor krav på at blive behandlet som ligeværdige. Samtidigt er værdighed noget, som kan fremmes eller mindskes i vores relationer med hinanden og vores måde at leve livet på. Som mennesker kan vi derfor både fremme og hæmme det værdige liv hos os selv og hos andre.

Fokusområder

Herunder præsenteres de syv fastlagte fokusområder for arbejdet på ældreområdet i Morsø Kommune. Fokusområderne står i vilkårlig rækkefølge og er derfor ikke udtryk for en prioritering.

Livskvalitet

At øge livskvaliteten, herunder livsdueligheden for den enkelte ældre er et vigtigt fokusområde for Morsø Kommune, for at understøtte det værdige ældreliv. Det er meget individuelt, hvad der giver livskvalitet. Derfor er det vigtigt med et fokus på, hvad livskvalitet betyder for den enkelte, og hvilke ønsker og behov den enkelte har. Generelt er livskvalitet forbundet med at kunne leve det liv, som giver mening for den enkelte, og det er forbundet med at være godt tilpas og modtage den rette hjælp og støtte.

For mange er livskvalitet også særligt forbundet med at have det godt og føle sig tryk i vante rammer og omgivelser. Det tilstræbes, at den enkelte borger oplever boligen som et trygt og hjemligt sted, som så vidt muligt er tilpasset efter vedkommendes egne ønsker og behov. For borgere med demens kan oplevelsen af tryghed og hjemlighed desuden afhænge af, at boligen er indrettet på en måde, så borgeren kan rumme hjemmets indtryk.

Livskvalitet hænger ofte også sammen med, at den enkelte oplever at kunne leve et hverdagsliv på egne betingelser. For mange indebærer det at kunne bevare de funktioner, som gør det muligt at tage vare på sig selv og mestre eget liv. Derfor er det både vigtigt med sundhedsfremmende og forebyggende tiltag, samt tilbud om træning og rehabilitering målrettet den enkelte.

Velfærdsteknologi kan i denne sammenhæng spille en vigtig rolle, fordi de forskellige teknologier kan hjælpe den enkelte med at bevare en frihed og klare sig selv i hverdagen.

Det at holde sig i gang og føle, at egne evner og færdigheder bliver brugt, er ofte også forbundet med livskvalitet og personlig tilfredsstillelse. Derfor er det vigtigt, at den enkelte tilbydes muligheder for aktiviteter og beskæftigelse i hverdagen. Aktiviteter og beskæftigelse vil samtidig være med til at vedligeholde funktioner og færdigheder.

Muligheder for aktiviteter sammen med andre og samvær kan også bidrage til, at den enkelte bevarer gode og meningsfulde relationer. Det kan have en stor betydning for den enkeltes livskvalitet, og det vil også kunne modvirke ensomhed, som i høj grad kan påvirke livskvaliteten. De pårørende kan i denne sammenhæng have en stor betydning i den enkelte ældres liv, og derfor er det vigtigt med inddragelse af de pårørende, hvis den enkelte ældre ønsker det. Desuden kan

frivillige spille en central rolle, fordi de med deres engagement og ressourcer kan være med til at skabe værdi og livskvalitet.

Oplevelsen af livskvalitet hænger endelig også sammen med, at borgerne i mødet med personalet oplever sig set, hørt og forstået, hvor borgeren kan mærke, at personalet er nærværende og interesserede i den enkeltes hverdag og tilværelse.

Borgere vil opleve, at Morsø Kommune:

- Har fokus på den enkeltes ønsker, behov og ressourcer, og hvad livskvalitet betyder for den enkelte
- Bidrager til, at boligen er et hjemligt og hyggeligt sted, der så vidt muligt er tilpasset den enkeltes ønsker og behov
- Tilbyder den enkelte borger muligheder for målrettet træning og rehabilitering indenfor gældende rammer, som kan understøtte, at den enkelte kan leve et liv på egne præmisser
- Tilbyder muligheder for aktiviteter og samvær med andre indenfor gældende rammer, så den enkelte kan bevare gode og meningsfulde relationer til andre

Selvbestemmelse

At sikre respekt for og styrke selvbestemmelsen hos den enkelte ældre er et vigtigt fokusområde for Morsø Kommune, for at understøtte det værdige ældreliv. Borgeren er selv ekspert i eget liv, og den enkelte oplever at blive mødt på en respektfuld måde, hvor der lyttes til vedkommende.

Selvbestemmelsen hos den enkelte borger kan også styrkes ved, at den enkelte hjælpes og støttes til så vidt muligt at kunne klare sig selv i eget liv. Derfor tilbyder kommunen både rehabiliterende, forebyggende og sundhedsfremmende tiltag. Støtte, træning og vejledning foregår på borgerens egne præmisser og indenfor gældende rammer, og den enkelte borger inddrages i planlægningen af egne forløb. Sundhed og livsstil er den enkeltes eget valg, men den enkelte oplyses om de tilbud, som kommunen stiller til rådighed. Herunder også omkring de mulige sundhedsmæssige konsekvenser, der kan være ved en eventuel usund livsstil.

Selvbestemmelse hænger også sammen med, at man bliver mødt som den, man er. Den enkelte borger vælger selv sin egen identitet, og hvad der betyder noget for livskvaliteten. Borgernes identitet og selvforståelse respekteres, også selvom selvforståelsen med tiden kan forandre sig, fx hos borgere med demens.

Den enkeltes selvbestemmelse respekteres og styrkes ved, at personalet har en individuel og helhedsorienteret tilgang til borgerne, med udgangspunkt i, at den enkelte borger er herre i eget liv. De pårørende kan også være en vigtig støtte for den enkelte i forhold til at leve et liv på egne præmisser. Derfor er det vigtigt at der lyttes til de pårørende, med udgangspunkt i, at det først og fremmest er den enkelte borgers selvbestemmelse, som respekteres.

Borgere vil opleve, at Morsø Kommune:

- Møder den enkelte borger på en respektfuld måde, hvor den enkeltes valg og ønsker så vidt muligt imødekommes indenfor rammerne
- Tilbyder den enkelte borger muligheder for rehabilitering og vejledning omkring forebyggende og sundhedsfremmende tiltag
- Sikrer en individuel og helhedsorienteret tilgang, med fokus på at den enkelte borger er herre i eget liv

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

En høj faglig kvalitet, et godt tværfagligt samarbejde og en sammenhæng i tilbud for den enkelte borger er et vigtigt fokusområde for Morsø Kommune, for at understøtte det værdige ældreliv.

Morsø Kommune prioriterer kompetencetilpasning højt. Målet med kompetencetilpasningen er at sikre, at medarbejderne kan levere en professionel service, og at strukturen sikrer sammenhængende tilbud og forløb, hvor personalet har de rette kompetencer, der matcher de aktuelle behov.

Den enkelte borger oplever sammenhængende tilbud og forløb, hvor tryghed og inddragelse er vigtige parametre. Ofte kan de pårørende spille en vigtig rolle i de forløb, som tilbydes den enkelte borger.

En helt central faglig tilgang handler om rehabilitering. Rehabilitering er med til at øge både livskvaliteten og selvbestemmelsen hos den enkelte borger. Borgerne oplever, at der indenfor gældende rammer tilbydes konkrete rehabiliteringsforløb, som tager udgangspunkt i den enkeltes behov og ønsker, samt den enkeltes rehabiliteringspotentiale. Borgerne bliver mødt af et personale, som har fokus på, at det man selv kan, det gør man selv; det man næsten kan, får man støtte og hjælp til; og det man ikke kan, bliver gjort for en. Det sker gennem et godt og velfungerende tværfagligt samarbejde imellem de forskellige faggrupper, som er centreret om at fremme det meningsfulde og selvstændige liv hos den enkelte borger.

Borgere vil opleve, at Morsø Kommune:

- Har medarbejdere, der leverer en professionel service, og at kompetencetilpasning prioriteres
- Sikrer sammenhængende forløb, målrettet den enkelte borgers behov og ønsker, indenfor gældende rammer
- Fokuserer på rehabilitering som en helt central faglig tilgang, der bidrager til at øge den enkelte borgers livskvalitet og selvbestemmelse

Mad og ernæring

En sund og ernæringsrigtig kost er et vigtigt fokusområde for Morsø Kommune, for at understøtte det værdige ældre liv, både i forhold til forebyggelse, for at undgå fejlnæring, og fordi oplevelsen af gode måltider er forbundet med livskvalitet og socialt samvær.

Maden fra Morsø Kommune er sund og ernæringsrigtig. Professionelt personale er med til at sikre, at den enkelte ældre tilbydes en sund og nærende kost, målrettet den enkeltes behov. Dette kan bidrage til at forebygge sygdom eller funktionsnedsættelse, og på denne måde kan en sund kost også bidrage til, at den enkelte fortsat kan leve et liv på egne betingelser.

Valg af kost og livsstil er den enkeltes egen beslutning, men den enkelte borger oplever, at man bliver godt informeret og vejledt omkring en sund livsstil og en ernæringsrigtig kost. Kosten tilpasses så vidt muligt den enkeltes ønsker og levevis.

Der fokuseres på, at skabe en god oplevelse af måltiderne. Det kan både handle om det sanselige og æstetiske i måltidet, hvor maden kan duftes, og hvor måltidet opleves som indbydende. Det kan også handle om muligheden for at deltage i et fællesskab omkring spisningen.

Borgere vil opleve, at Morsø Kommune:

- Sikrer kvaliteten af maden fra Morsø Kommune
- Fokuserer på kostens betydning for forebyggelse og sundhed i et helhedsorienteret perspektiv, med fokus på den enkelte borgers behov og ønsker
- Fokuserer på, at måltider skal være en god oplevelse, sansemæssigt og så vidt muligt også socialt

En værdig død

At livet får en værdig og tryk afslutning er et vigtigt fokusområde for Morsø Kommune, for at understøtte det værdige ældreliv.

Den sidste tid opleves som værdig og tryk for både den døende og de pårørende. Den døende og de pårørende oplever et professionelt, opmærksomt og nærværende personale, hvor hjælp og omsorg gives med indlevelse og empati.

Det vigtigt, at den sidste tid foregår i overensstemmelse med den døendes egne ønsker. Der arbejdes med muligheden for, at den enkelte giver udtryk for sine egne ønsker til den sidste tid.

Den sidste tid opleves som et både trykt og sammenhængende forløb for den ældre og dennes pårørende, hvor der kan tages afsked i omgivelser der har udgangspunkt i borgerens ønsker. Dette betyder blandt andet, at den døende så vidt muligt skal have mulighed for at dø hjemme, hvis dette ønskes. Den døende skal tilbydes en lindrende behandling, når der er behov for dette. Lindring kan være både fysisk og psykisk.

De pårørende kan i denne sammenhæng have en stor betydning i den enkelte ældres sidste tid, og derfor er det vigtigt med inddragelse af de pårørende, hvis den enkelte ældre ønsker det.

Borgere vil opleve, at Morsø Kommune:

- Har fokus på at sikre trykke og sammenhængende forløb, med nærvær og omsorg
- Har fokus på, hvad den døende selv ønsker og giver udtryk for i den sidste tid, og at dette så vidt muligt respekteres og efterleves
- Har fokus på at sikre en lindrende behandling målrettet den enkelte borger
- Inddrager de pårørende, hvis den døende ældre ønsker det

Pårørende

De fleste borgere har hyppig kontakt til pårørende, som de holder af, og som giver dem glæde og livskvaliteten i livet. Pårørende er for mange en vigtig støtte og hjælp i dagligdagen, både praktisk og socialt. Morsø Kommune har ønsket at synliggøre vigtigheden af pårørendeinddragelse og pårørendestøtte, hvorfor "pårørende" er medtaget i hvert af de 6 øvrige fokusområder.

Borgere vil opleve, at Morsø Kommune:

- Betragter de pårørende som en vigtig part og indgår i et respektfuldt samarbejde med disse. Det gode samarbejde fremmer, at hjælpen fra Morsø Kommune løbende bliver afpasset til borgerens og de pårørendes situation og ressourcer.
- Vurderer at de pårørende har en stor betydning i den enkelte ældres liv, og derfor er det vigtigt med inddragelse, men også afløsning eller aflastning af de pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
- Respekterer borgerens selvbestemmelse ved at inddrage de pårørende.
- Sikrer kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen ved at involvere pårørende i de forløb, som tilbydes den enkelte borger.
- Inddrager de pårørende i den enkelte ældres sidste tid, hvis den enkelte ældre ønsker det.

Bekæmpelse af ensomhed

Ensomhed blandt ældre kan få alvorlige konsekvenser, hvis ensomheden bider sig fast og bliver langvarig. For at bekæmpe ensomheden, er det derfor for de fleste en vigtig del af en værdig alderdom, at være en del af sociale fællesskaber. Muligheder for aktiviteter sammen med andre og samvær bidrager til, at den enkelte bevarer gode og meningsfulde relationer, med en stor betydning for den enkeltes livskvalitet, og som er med til at bekæmpe ensomhed.

Borgere vil opleve at Morsø Kommune:

- Sikrer rammerne for at seniorer kan dyrke kendte fællesskaber og opsøge nye fællesskaber.
- Er aktiv opsøgende og initiativtager til konkrete meningsfulde aktiviteter, samvær og uforpligtigende samtaler. Dette både for den enkelte og som en del af fællesskabet, afhængig af den enkeltes helhedssituation, behov og ønsker.